पङ्क्तिषु विद्युतेव R. 6. 5. -2 A group, collection, flock, troop. -3 A row of people (of the same caste) sitting down to a meal, a company or party at dinner of the same caste; cf. पङ्क्तिपावन below. -4 The living generation. -5 The earth. -6 Fame, celebrity. -7 A collection of five, or the number 'five'. -8 The number 'ten' as in पङ्क्तिरथ, पङ्क्तिग्रीव. -9 Cooking; maturing. -10 A company of persons of the same tribe. -11 A sort of fivefold metre. -Comp. -कण्टकः = पङ्क्तिदूषक q. v. -2 a white-flowering Achyranthas (Mar. पांढरा आघाडा). -क्रमः An order, succession. -ग्रीवः an epithet of Rāvaṇa. -चरः an osprey. -दूषः, -दूषकः a person defiling a society of persons, one with whom it is improper to associate at dinner-time; तेषामन्ये पङ्क्तिदूषास्तथाऽन्ये पङ्क्तिपावनाः Mb. 13. 90. 5. -दोषः anything that defiles a social circle. -पावनः a respectable or eminent person; especially, a respectable Brāhmaṇa who, being very learned, always gets the seat of honour at dinner parties, or who purifies by his presence the पङ्क्ति or persons who sit in the same row to dine with him; Śi. 14. 33; पङ्क्तिपावनाः पञ्चाग्नयः Māl. 1. where Jagaddhara says:—पङ्क्तिपावनाः पङ्क्तौ भोजनादिगोष्ठ्यां पावनाः। अग्रभोजिनः पवित्रा वा। यद्वा। यजुषां पारगो यस्तु साम्नां यश्चापि पारगः। अथर्वशिरसोऽध्येता ब्राह्मणः पङ्क्तिपावनः॥ or अग्र्याः सर्वेषु वेदेषु सर्वप्रवचनेषु च। यावदेते प्रपश्यन्ति पङ्क्त्यां तावत् पुनन्ति च॥ ततो हि पावनात् पङ्क्त्या उच्यन्ते पङ्क्तिपावनाः. Manu explains the word thus:—अपाङ्क्त्योपहता पङ्क्तिः पाव्यते यैर्द्विजोत्तमैः। तान्निबोधत कात्स्न्र्येन द्विजाग्र्यान् पङ्क्तिपावनान् Ms. 3. 183; see 3. 184, 186 also. -बीजः Acacia Arabica (Mar. पांगारा, etc.). -रथः N. of Daśaratha; नृपतेः प्रतिषिद्धमेव तत्कृतवान्पङ्क्तिरथो विलङ्घ्य यत् R. 9. 74.

पङ्क्तिका A row, line. -2 Number ten.

पङ्क्तिशः *ind.* By rows or numbers; दक्षिणीयमवगम्य पङ्क्तिशः पङ्क्तिपावनमथ द्विजव्रजम् Śi. 14. 33.

पङ्गु *a.* (-ङ्गु or -ङ्गवी *f.*) Lame, halt, crippled. -गुः 1 A lame man; मूकं करोति वाचालं पङ्गुं लङ्घयते गिरिम्. -2 An epithet of Saturn. -Comp. -ग्राहः 1 a crocodile (मकर). -2 the tenth sign of the zodiac; Capricornus (मकर). -वासरः Saturday.

पङ्गुक *a.* Lame, crippled.

पङ्गुता 1 Lameness; पङ्गुतामश्वहारकः Ms. 11. 51. -2 motionlessness.

पङ्गुल *a.* Lame, crippled; चक्षुषा विप्रहीणस्य पङ्गुलस्य जडस्य वा। हरेत यो वै सर्वस्वं तं विद्याद् ब्रह्मघातिनम्॥ -लः 1 A horse of silvery white colour. -2 The planet Śani.

पच् I. 1 U. (पचति-ते, पपाच-पेचे, अपाक्षीत्-अपक्त, पक्ष्यति-ते, पक्तुम्, पक्व) 1 To cook, roast, dress (as food &c.) (said to govern two accusatives; as तण्डुलानोदनं पचति, but this use is very rare in classical Sanskrit); यः पचत्यात्मकारणात् Ms. 3. 118; शूले मत्स्यानिवापक्ष्यन् दुर्बलान् बलवत्तराः 7. 20; Bh. 1. 85. -2 To bake, burn (as bricks); see पक्व -3 To digest (as food); पचाम्यन्नं चतुर्विधम् Bg. 15. 14. -4 To ripen, mature, -5 To bring to perfection, develop (as understanding). -6 To melt (as metals). -7 cook (for oneself) (Ātm). -*Pass.* (पच्यते) 1 To be cooked. -2 To become ripe, matured or developed, ripen; (fig.) to bear fruit, attain perfection or fulfilment; सद्य एव सुकृतां हि पच्यते कल्पवृक्षफलधर्मि काङ्क्षितम् R. 11. 50. -3 To be inflamed. -*Caus.* 1 (पाचयति-ते) To cause to be cooked, to have cooked or dressed (food &c.). -2 To cause to ripen or develop, bring to maturity, perfection, or completion. -3 To cure, heal. -*Desid.* (पिपक्षति) To wish to cook &c. -*With* परि to ripen, mature, develop. वि° 1 To mature, develop, ripen, bear fruit; गर्भशालिसधर्माणस्तस्य गूढं विपेचिरे R. 17.53. -2 To digest. -3 To cook thoroughly. -II. 1 Ā. (पचते) To make clear or evident; see (पञ्चते) also. -*Caus.* 1 To explain fully, dilate upon, amplify. -2 To spread.

पक्तिः *f.* [पच्-भावे-क्तिन्] 1 Cooking; वैवाहिकेऽग्नौ कुर्वीत... ...पक्तिं चान्वाहिकीं गृही Ms. 3. 67; The process or act of cooking; विषमा हि पक्तिराजानामाविकानां च मांसानाम्। यावता कालेनाजानि पच्यन्ते तावताविकानि विलीयन्ते। ŚB. on MS. 11. 4. 37. -2 Digesting, digestion. -3 Ripening, becoming ripe, maturity, development; न पपात संनिहितपक्तिसुरभिषु फलेषु मानसम् Ki. 12. 4. -4 Fame, dignity. -5 The place of digestion (जठराग्नि); पक्तिदृष्ट्योः परं तेजः (सन्निवेशयेत्) Ms. 12. 200. -6 Purification; शरीरपक्तिः कर्माणि Mb. 12. 270. 38. -7 Any dish of cooked food (Ved.). -Comp. -वैषम्यम् difference in the mode of cooking; जात्यन्तरेषु भेदः स्यात् पक्तिवैषम्यात् MS. 11. 4. 37. -शूलम् violent pain of the bowels arising from indigestion, colic. -स्थानम् a place of digestion.

पक्तृ *a.* 1 Who or what cooks. -2 Cooking. -3 Stimulating, digesting. -4 Ripening. -*m.* 1 Fire (especially in the stomach). -2 A cook.

पक्त्रम् 1 The state of a house-holder who maintains the sacred fire. -2 The sacred fire so maintained.

पक्त्रिम *a.* 1 Ripe, ripened. -2 Matured. -3 Cooked. -4 Obtained by boiling (as salt). -5 Fructifying; दुःखे जातुचितागते स्वकलिताद् दुष्कर्मणः पक्त्रिमात् Vis. Guṇa. 22.

पक्व *a.* [पच्-क्त तस्य वः] 1 Cooked, roasted, boiled; as in पक्वान्न. -2 Digested. -3 Baked, burned, annealed (opp. आम); पक्वेष्टकानामाकर्षणम्, आमेष्टकानां छेदनम् Mk. 3. 12/13. -4 Mature, ripe; पक्वबिम्बाधरोष्ठी Me. 82; यथा फलानां पक्वानां नान्यत्र पतनाद् भयम् Subhāṣ. -5 Fully developed, come to perfection, perfect, matured as in पक्वधी; अग्निपक्वाशनो वा स्यात् कालपक्वभुगेव वा Ms. 6. 17. -6 Experienced, shrewd. -7 Ripe (as a boil), ready to suppurate. -8 Grey (as hair). -9 Perished, decaying, on the eve of destruction, ripe to meet one's doom; 'पक्वं परिणतेऽपि स्याद्विनाशाभिमुखे त्रिषु' Medinī; पक्वापक्वेति सुभृशं वावाश्यन्ते वयांसि